

Kemia-lehden pakinoitsija
Keemikko väittää katsovansa
maailman menoa erlenmeyerlasien läpi.
Valkoisen takin alla piilee kuitenkin
monitaitoinen maailmankansalainen,
jolle mikään inhimillinen ei ole vierasta.

Elämyslomalta kotiin

Termiä kehitysmaa käytetään alueesta, joka ei ole kehittynyt lainkaan tai korkeintaan väärään suuntaan. Lähinnä kehitysmaassa kehittyvät välinpitämättömyys ja korruptio. Juuri siksi kehitysmaat ovat suosittuja lomakohteita.

Elämä kehitysmaassa on lomalaiselle stressitöntä, ja kaikesta selviää rahalla. Maa ja turisti elävät symbiosissa. Kehitysmaalaiset ryöstävät matkalaisia, ja reissaajat purkavat kotimaisen järjestyksen aiheuttamia paineita. Mikään ei ole niin hyvä lääke teollisuusmaan asukin ahdistukseen kuin liikainen kaaos.

Kotiinpaluu kehitysmaasta on sekin elämyksellistä. Maanvaihdon huomaa jo lentoterminaalien taksipysäkillä. Kuljettajat eivät käy nyrkkitappelua, vaan **Adam Smithin** näkymätön käsi pakottaa kiltisti jonoon niin autot kuin asiakkaatkin. Kehitysmaassa taksit taksitelevat kiihkeästi tietään kyyditettävien luo, mutta siellä ei olekaan asiakaslähteisyydestä paasaavia konsultteja.

Markkinatalouden kotoiset puutteet iskevät heti kasvoille. Taksin hinnasta ja ajoreitistä ei voi keskustella. Reitti tulee satelliittinavigointijärjestelmästä, ja taksat hyväksyy valtioneuvosto. Asiakkaalla ei ole kuljetustapahtumassa kuin passiivisen matkustajan osa. Siirtymä herran asemasta matkalaukun tasolle on nopea.

Kotona kehitysmaasta saapunut voi kuitenkin avata vesihanavan vain nähdäkseen, kuinka juomakelpoinen vesi virtaa suoraan lavuaarista viemäriin.

Kehitysmaassa jopa hampaat on pakko bilhartsian pelossa pestä ranskalai-

sella mineraalivedellä. Kotimaassa kylpyammeeseen mahtuu tuhannen euron edestä vastaavaa tuotetta. Vaahtokylpy juomavedessä on käsittämätön nautinto.

Käynti kotimaisessa marketissa taas on latistava kokemus. Kehitysmaassa koko päivän saa kulumaan ostoksilla. Ensin tingitään hintoja, sitten valitaan tavaroita ja lopuksi juodaan kaupantekijäisiksi teetä.

Kun paikallinen suurliikemies on saanut aikaan kolmen euron edestä liiketoimintaa, hän saattaa tyytyväisenä sulkea liikkeensä loppupäiväksi. Kotimaassa samalla summalla saa muutama muovikassin, mutta ei enää niihin sisältöä.

Tulisesti maustetun kehitysmaaeineen jälkeen kotimaiset elintarvikkeet maistuvat lähinnä liisteriltä. Toisaalta mausteiden tarkoituksena on kätkeä elintarvikkeiden pilaantuminen.

Kotona ruoka ei polta sisuskumia eikä myöskään pyri ennenaikaisesti jättämään elimistöämme mitä kivulloisimmin tavoin. Kun sen muistaa, kotiruokaan sopeutuu, joskin jää kaipaamaan jälkiruuaksi nautitun vatsalääkkeen makua.

Kotona lääkkeiden käyttö ei tarjoa haastetta, sillä käyttöohjeet ymmärtää vaivatta. Liekö kehitysmaan oikealta vasemmalle luettavalla tekstillä plasebovaikutus, mutta kotimaiset rohdot eivät tunnu tehoavankaan mihinkään. Kuka sitä paitsi haluaa ottaa droppia, jos kykenee lukemaan pitkän listan sen sivuvaikutuksista?

Kotimaassa huomaa myös, että sääntöjä on syytä noudattaa. Kehitysmaassa

asia on samantekevä, sillä paikallinen virkavalta soveltaa sekä niitä että virka-asemaansa laajasti.

Jos poliisi väittää auringonlaskun kuvaamisen olevan maanantaisin sadan dollarin sakon uhalla kiellettyä, hänelle on paras maksaa. Muussa tapauksessa menee kamera ja sen perässä ehkä henkikin.

Kotimaassa virkamieheltä – joka saataakin olla nainen – voi aina tiedustella toimenpiteen oikeudellista perustetta ilman että saa sieraimensa rynnäkökiväärin piipun. Se tosin toisaalta vähentää virkavallan kunnioitusta.

Kotimaassa murtovarkaat eivät uhmaa painovoimaa kiipeilemällä neljänteen kerrokseen päästäkseen käsiksi turistien ”arvoesineisiin”. Kotoisilla murtovarkaan reppanoilla ei ole edes viidakkoveitsiä, joten heitä ei voi ottaa vakavasti.

Sopeudumme siis kotimaahan. Rusketus kauhtuu. Olemme jo valmiita tunnustamaan, että oma maa on mansikka, kun tulee totuuden hetki. Malaria lääke on loppumassa. Nyt on päätettävä, jatkammeko uudella kuurilla seuraavaa matkaa varten vai pysymmekö paikallamme.

Jalkapohjia alkaa kutittaa, pohkeessa nykii, ryhdymme tutkimaan passiemme voimassaoloaikaa.

Lopulta otamme kolikon. ”Kruuna on Afrikka ja klaavalla lähdetään Aasiaan”, toteaa hän. ”Jos jää lappeelleen, menään Uuteen-Seelantiin”, päätän minä.

Keemikko